

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Petra Kobylky a JUDr. Petra Polácha v právní věci žalobce společnosti **CDZ, a.s., se sídlem v Ostravě, Mariánské Hory, 28. října 438/219**, zast. JUDr. Lenkou Faltýnovou, advokátkou, se sídlem v Domažlicích, nám. Míru 143, proti žalovanému **Celnímu úřadu Brno, se sídlem v Brně, Řípská 9**, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17.7.2009, č.j. 2478-13/09-016200-021, ze dne 17.8.2009, č.j. 2470-14/09-016200-021, ze dne 17.8.2009, č.j. 2472-14/09-016200-021, ze dne 17.8.2009, č.j. 2474-14/09-016200-021 a ze dne 17.8.2009, č.j. 2476-14/09-016200-021, **se z r u š u j í** pro nezákonnost a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 54 299,- Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně JUDr. Lenky Faltýnové, advokátky, se sídlem v Domažlicích, nám. Míru 143.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Celní úřad Brno rozhodnutími ze dne 22.4.2009, č.j. 2478-07/09-016200-021, 2470-06/09-016200-021, 2472-06/09-016200-021, 2474-06/09-016200-021 a 2474-06/09-016200-021 rozhodl o započtení přeplatku na dani z přidané hodnoty v částce 18 990 862,- Kč, 31 108,10 Kč, 67 115,- Kč, 69 822,- Kč a 69 574,30 Kč podle rozhodnutí Celního úřadu Brno ze dne 24.3.2009, č.j. 2479-06/09-016200-021, 2471-06/09-016200-021, 2473-06/09-016200-021, 2475-06/09-016200-021 a 2477-06/09-016200-021 na úhradu nedoplatku daně z přidané hodnoty ve shodné výši vyměřené rozhodnutími Celního úřadu Brno ze dne 1.4.2009, č.j. 2478-06/09-016200-021, 2470-05/09-016200-021, ze dne 2.4.2009, č.j. 2472-

05/09-016200-021, 2474-05/09-016200-021 a ze dne 1.4.2009, č.j. 2476-05/09-016200-021. Reklamace žalobce, podaná proti prvostupňovým rozhodnutím o započtení přeplatku na dani z přidané hodnoty byla žalovaným zamítnuta rozhodnutími napadenými žalobou, jak jsou označena ve výroku pod bodem I. tohoto rozsudku.

II.

Stručný obsah odůvodnění napadených rozhodnutí žalovaného

[2] V předmětných věcech došlo ke vzniku celního dluhu před vstupem České republiky do Evropské unie, k jeho vyměření a k jeho úhradě započtením přeplatku po vstupu České republiky do Evropské unie; v takovýchto případech je třeba postupovat v souladu s ustálenou judikaturou Evropského soudního dvora, podle níž je třeba, pokud jde o hmotněprávní předpisy, aplikovat předpisy platné v době vzniku celního dluhu a pokud jde o procení předpisy, je třeba aplikovat předpisy platné v době vydání rozhodnutí. V napadených rozhodnutích jsou uvedena ustanovení právních předpisů, platných v době vydání rozhodnutí, neboť se jedná o procení ustanovení. Celní úřad je oprávněn o své vůli zaplatit clo nebo daň některým ze způsobů uvedených ustanovení § 270 zákona č. 13/1993 Sb. celního zákona, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „celní zákon“). Celní úřad aplikoval citované ustanovení zákona ve spojení s § 276 odst. 1 písm. a) celního zákona, přičemž tato ustanovení celního zákona se aplikují i v případě nezaplacení vyměřené daně z přidané hodnoty z dovozu ve lhůtě splatnosti. Obdobnou právní úpravu obsahuje i Nařízení rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex společenství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní kodex“) v čl. 232 odst. 1 písm. a). Celní úřad provedl úhradu nedoplatku započtením přeplatku s cílem respektovat zásadu přiměřenosti, zakotvenou v ust. § 2 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „daňový řád“) a zásadu procesní ekonomie s cílem minimalizovat zásah správního orgánu do sféry majetkových práv žalobce – ručitele. Žalovaný aplikoval ust. § 64 odst. 2 věta šestá a sedmá daňového řádu subsidiárně vedle celního zákona a celního kodexu z toho důvodu, že celní zákon neobsahuje komplexní úpravu uvedené problematiky. Námitka žalobce týkající se stanovení lhůty splatnosti daně z přidané hodnoty podle ust. § 269 odst. 3 písm. a) celního zákona ve znění platném před 1.5.2004, v případě podání žádosti o prominutí daně z přidané hodnoty je s ohledem na výsledek odvolacího řízení irelevantní, neboť rozhodnutím o odvolání došlo ke změně prvoinstančního rozhodnutí tak, že lhůta splatnosti se stanoví podle čl. 222 odst. 1 písm. a) celního kodexu a ust. § 101 odst. 1 věta druhá zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „ZDPH“). Celní kodex v ustanovení čl. 222 odst. 2 rovněž předvídá pozastavení povinnosti dlužníka zaplatit clo (v daném případě daň z přidané hodnoty), ovšem pozastavení nedochází podáním žádosti o prominutí z jakéhokoliv důvodu nebo bez uvedení důvodu (ručitel v žádosti o prominutí daně z přidané hodnoty při dovozu nijak neuvedl, z jakého důvodu žádá o prominutí daně), ale pozastavení povinnosti dlužníka zaplatit clo je vázáno na případy specifikované v ustanovení čl. 222 odst. 2 odrážka 1 – 3 celního kodexu, žádná z žádostí zde uvedených nebyla ručitelem podána, uplynutím lhůty 10 dnů od doručení rozhodnutí se vyměřená daň z přidané hodnoty stala splatnou.

III.

Žalobní námitky

[3] Žalobce namítl s poukazem na ust. § 111 bod 1 ZDPH, že na projednávanou věc dopadá právní úprava, platná do 1.5.2004, především zákon č. 588/1992 Sb. o dani z přidané hodnoty. Není možno, jak to učinil žalovaný, aplikovat právní úpravu, platnou od

1.5.2004, včetně celního kodexu společenství, přičemž navíc šlo o obchod s členským státem Evropské unie – Rakouskem. Započtení je institutem placení cla či daní při dovozu, přičemž jen celní či daňový dlužník může projevit vůli zaplatit clo či daň započtením, v dané věci byl ale použit přeplatek na dani z přidané hodnoty, patřící žalobci. Žalovaný nebyl oprávněn takto postupovat ani s poukazem na ust. § 276 odst. 1 písm. a) celního zákona, navíc podmínkou uvedenou v tomto ustanovení je, že dlužník nezaplatí dluh ve lhůtě splatnosti, což ovšem není daný případ. Nelze použít institut započtení ani s přihlédnutím k § 64 odst. 2 daňového řádu, který neupravuje započtení, ale převedení přeplatku na nedoplatek z vůle správce daně. Napadené rozhodnutí žalovaného přitom jednoznačně používá pojem „započtení“. Žalobce dále namítal, že splatnost daně z přidané hodnoty nenastala, neboť žalobce požádal o prominutí daně a podle § 269 odst. 3 písm. a) celního zákona, ve znění do 1.5.2004, lhůta splatnosti neběží, byla-li podána žádost o prominutí cla, příp. daně z přidané hodnoty při dovozu. Článek 222 odst. 1 písm. a) celního kodexu společenství nelze uplatnit, žalobce poukázal na ust. § 101 bod 1 věta druhá ZDPH.

IV.

Obsah vyjádření žalovaného k žalobě

[4] Žalovaný setrval na skutkové a právní argumentaci, jak je uplatněna v odůvodnění jeho žalobou napadeného rozhodnutí o reklamaci. Doplnil, že v dané věci je třeba postupovat v souladu s ustálenou judikaturou Evropského soudního dvora (viz např. rozhodnutí tohoto soudu ve věci C-201/04 ze dne 23.2.2006), podle níž je v uvedených případech třeba aplikovat právní předpisy platné v době vzniku celního dluhu, v případě že jde o hmotněprávní předpisy a právní předpisy platné v době vydání rozhodnutí, jestliže jde o procesní předpisy. Byť se jednalo o obchod mezi současnými členy Evropské unie, je třeba na daný případ pohlížet z hlediska hmotněprávního při použití právní úpravy platné před vstupem České republiky do Evropské unie a z procesního hlediska je nutno aplikovat celní kodex. K úhradě splatného nedoplatku započtením přeplatku může dojít jak na základě žádosti dlužníka, tak započtením provedeným celním úřadem. Podle rozhodnutí Celního ředitelství Brno o odvolání do rozhodnutí o vyměření daně z přidané hodnoty došlo ke změně prvostupňového rozhodnutí tak, že lhůta splatnosti vyměřené daně z přidané hodnoty se stanoví podle čl. 222 odst. 1 písm. a) celního kodexu a ust. § 101 odst. 1 věta druhá ZDPH. Takto bylo ohledně lhůty splatnosti vyměřených daní z přidané hodnoty pravomocně rozhodnuto a je třeba vycházet ze zásady presumpce správnosti rozhodnutí orgánů veřejné moci, tudíž nemohou nastat účinky předvídané ust. § 269 odst. 3 písm. a) celního zákona, ve znění platném před 1.5.2004. Celní kodex podle ust. čl. 222 odst. 2 rovněž předvídá pozastavení povinnosti dlužníka zaplatit clo, ovšem to je vázáno na případy specifikované v ust. čl. 222 odst. 2 odrážka 1 – 3 celního kodexu, žádná z žádostí nebyla žalobcem ve lhůtě splatnosti vyměřených daní z přidané hodnoty podána, daně z přidané hodnoty se marným uplynutím lhůty splatnosti staly splatné. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost.

V.

Obsah nařízeného jednání před soudem

[5] V rámci nařízeného jednání dne 22.6.2011 vyhlásil Krajský soud v Brně usnesení, kterým spojil věci doposud u něj vedené pod sp. zn. 30 Ca 123/2009 a 131 – 134/2009 ke společnému projednání. Účastníci řízení setrvali v průběhu jednání na svých dosavadních procesních stanoviscích. Soud k důkazu provedl žádost žalobce o prominutí daně z přidané hodnoty při dovozu ze dne 7.4.2009, adresovanou žalovanému, jímž žalobce žádal o

prominutí daně z přidané hodnoty při dovozu v celkové výši 19 228 481,40 Kč, vyměřené rozhodnutími žalovaného ze dne 1.4.2009, č.j. 2478-06/09-016200-021, č.j. 2470-05/09-016200-021, č.j. 2476-05/09-016200-021 a dne 2.4.2009, č.j. 2472-05/09-016200-021 a č.j. 2474-05/09-016200-021.

VI.

Právní hodnocení soudu

[6] K námitce žalobce ohledně nesprávné aplikace právních předpisů, platných od 1.5.2004 na projednávaný případ soud uvádí následující. Žalobcem poukazované ust. § 111 bod 1 ZDPH stanovuje, že pro uplatnění daně z přidané hodnoty za období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro uplatnění práv s tímto souvisejících platí dosavadní právní předpisy. Předmětem přezkumu zákonnosti jsou, jak shora uvedeno, rozhodnutí žalovaného o započtení přeplatku na dani z přidané hodnoty na úhradu nedoplatku daní z přidané hodnoty, včetně navazujících rozhodnutí o reklamaci. Citované ustanovení ZDPH stanovuje, že pro uplatnění práv souvisejících s uplatněním daně z přidané hodnoty za období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona platí dosavadní právní předpisy. Započtení je obecně jedním ze způsobů zániku závazků, kdy v případě, mají-li věřitel a dlužník vzájemné pohledávky, jejichž plnění je stejného druhu, zaniknou započtením, pokud se vzájemně kryjí, jestliže některý z účastníků učiní vůči druhému projev směřující k započtení; zánik nastane okamžikem, kdy se setkaly pohledávky způsobilé k započtení (viz např. institut započtení, jak je zakotven v ust. § 580 občanského zákoníku). Započtení připadá v úvahu až poté, co je najisto postaven dluh a pohledávka. V projednávaném případě jde o fázi placení cla, resp. daně poté, co došlo k pravomocným vyměření přeplatků a nedoplatků na dani z přidané hodnoty. Podle názoru Krajského soudu v Brně nelze pod pojmem uplatnění práv souvisejících s uplatněním daně z přidané hodnoty za období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona rozumět fázi řízení týkající se placení daně v době, kdy již daň byla pravomocně vyměřena. Podle ust. § 93 ZDPH platí, že při správě daně celními orgány při dovozu a vývozu zboží se postupuje podle právních předpisů, upravujících správu cla, což žalovaný plně respektoval (pozn. podle předchozí právní úpravy zakotvené v ust. § 42 zákona č. 588/1992 Sb. platilo, že pro uplatnění daně při dovozu zboží platí ustanovení celních předpisů, pokud tento zákon dále nestanoví jinak). Způsob placení pravomocně vyměřené daně upravují procesní, nikoliv hmotněprávní, pravidla. Zatímco hmotněprávní pravidla jsou v zásadě nepoužitelná pro právní vztahy založené a existující před jejich vstupem v účinnost, procesní pravidla jsou považována za použitelná na všechna řízení, zahájená po jejich vstupu v účinnost. Žalovaný tedy nepochybil, pokud na danou věc aplikoval ust. § 270 odst. 1 písm. c) celního zákona, podle něhož clo a daň lze uhradit započtením přeplatku na jiném clu nebo dani, přičemž zaplacení nedoplatku cla započtením má přednost; uvedený způsob úhrady lze použít nejenom v případě, pokud jej navrhuje dlužník, ale i v případě, kdy se celní úřad rozhodne pro uvedený způsob úhrady dluhu. Ust. § 270 odst. 1 písm. c) nevylučuje, že by celní úřad byl oprávněn učinit vůči dlužníkovi projev směřující k započtení. Použití posledně citovaného ustanovení celního zákona není vázáno na splnění podmínek ve smyslu ust. § 276 odst. 1 písm. a) celního zákona, podle něhož nezaplatí-li dlužník vyměřenou částku cla ve lhůtě splatnosti, celní úřad učiní bez zbytečného odkladu všechna opatření, která považuje za potřebná, včetně vymáhání nedoplatku, aby zajistil zaplacení této částky cla. Jak bylo shora uvedeno, při použití započtení se vždy musí jednat o pohledávky splatné, tedy aby mohlo dojít k započtení, je potřeba zkoumat, zda jednotlivá výše zmíněná rozhodnutí o vyměření daně z přidané hodnoty při dovozu byla splatná.

[7] Krajský soud v Brně ve věci týchž účastníků, vedených pod sp. zn. 30 Ca 116/2009, 30 Ca 124/2009, 30 Ca 125/2009, 30 Ca 126/2009 a 30 Ca 127/2009 vydal dne 21.6.2011 rozsudky, jimiž zrušil pro nezákonnost jednotlivé shora již citované platební výměry, kterými byla žalobci vyměřena daň z přidané hodnoty při dovozu, včetně navazujících druhostupňových správních rozhodnutí, a to z důvodu uplynutí prekluzivní lhůty pro vyměření daně z přidané hodnoty, jejímž uplynutím právo státu na daň zcela zaniklo. K prekluzi práva, na rozdíl od promlčení práva, jsou povinny přihlídnout z úřední povinnosti nejen soudy, ale též správní orgány. Účastník řízení navíc nemusí ani tvrzení o uplynutí prekluzivní lhůty výslovně uplatňovat (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 29.4.2010, č.j. III.ÚS 1341/08, přístupný na www.nalus.cz). K vydání předmětných platebních výměrů tedy vůbec nemělo dojít a Krajský soud v Brně v označených řízeních pristoupil nejen ke zrušení napadených druhostupňových správních rozhodnutí, ale i ke zrušení jednotlivých platebních výměrů.

[8] Nynějšími žalobami napadená správní rozhodnutí jsou rozhodnutí odvozená od citovaných platebních výměrů, a proto jestliže bylo na základě žaloby zrušeno rozhodnutí prvotní, musí být následně zrušeno i rozhodnutí odvozené, čemuž nebrání ani zásada uvedená v ust. § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „s.ř.s.“); obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.2.2009, č.j. 5 Afs 43/2008 – 60, přístupný na www.nssoud.cz. Protože právo státu na daň zaniklo, nelze ani hovořit o splatnosti vyměřených daní z přidané hodnoty a nedošlo proto ke splnění podmínky započtení, jež spočívá ve střetu pohledávek způsobilých k započtení, tj. pohledávek splatných. Z tohoto důvodu je nutno napadená rozhodnutí žalovaného zrušit pro jejich nezákonnost postupem ve smyslu ust. § 78 odst. 1 s.ř.s.; řešení otázky, zda nastala splatnost daně s poukazem na podání žádosti žalobce o prominutí této daně je zcela nadbytečné z důvodu nezákonnosti vydání platebních výměrů pro zánik práva státu na předmětnou daň. Žalovaný je v dalším řízení vázán právním názorem, vysloveným soudem v tomto rozsudku (viz ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.).

VII.

Náhrada nákladů řízení

[9] Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákona jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení v plné výši, neboť současně neshledal existenci důvodů, které by měly vést byť i jen k částečnému nepřiznání těchto nákladů. Náhrada nákladů řízení se sestává z náhrady za zaplacený soudní poplatek ve výši 5x 2 000,- Kč za 5 úkonů právní služby po 2 100,- Kč za převzetí a přípravu zastoupení v pěti spojených věcech, 5x režijní paušál vázící se k těmto úkonům, za 5 úkonů právní služby po 2 100,- Kč – sepis a podání správní žaloby v pěti spojených věcech, k tomu 5x režijní paušál po 300,- Kč, dále se náhrada nákladů řízení skládá z jednoho úkonu právní služby po 2 100,- Kč a čtyř úkonů po 1 050,- Kč v souvislosti s účastí právního zástupce žalobce na nařízeném ústním jednání před soudem, k tomu přísluší 1x režijní paušál ve výši 300,- Kč (viz ust. § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 12 odst. 3 a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., dále žalobci náleží náhrada za 16 započatých půlhodin na cestě z místa sídla právního zástupce žalobce do místa sídla soudu v souvislosti s nařízeným ústním jednáním po 100,- Kč ve smyslu § 14 odst. 1 poslední citované vyhlášky, z čehož 5/6 za 5 z celkem šesti projednávaných věcí týchž účastníků u soudem nařízeného

ústního jednání činí 1 333,- Kč. Žalobci dále náleží náhrada za použití osobního motorového vozidla statutárního zástupce žalobce k ústnímu jednání před soudem, na trase Zlín-Brno a zpět, celkem 260 km osobním vozidlem s průměrnou spotřebou 7,63 l/100 km při ceně pohonných hmot 30,80 Kč/ l a sazbě 3,7 km náhrad za 1 ujetý km, z toho 5/6 za pět z celkem šesti projednávaných věcí týchž účastníků před soudem činí částku 1 310,- Kč. Žalobci dále náleží obdobně náhrada za použití osobního motorového vozidla právního zástupce žalobce z místa jeho sídla do místa sídla soudu a zpět na trase Domažlice-Brno a zpět, celkem 742 ujetých km při průměrné spotřebě 7,31/100 km, při ceně paliva 30,80 Kč/1l a sazbě 3,70 Kč náhrady za 1 ujetý km, z čehož 5/6 za pět z celkem šesti projednávaných věcí u ústního jednání před soudem činí částku 3 673,- Kč. K uvedenému, vyjma náhrady za zaplacené soudní poplatky, byla připočtena 20% daň z přidané hodnoty ve výši 7 383,- Kč. Celkem činí přiznaná náhrada nákladů řízení částku 54 299,- Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat opravný prostředek (kasační stížnost podle ust. § 102 a násl. s.ř.s.) do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2, 4 s.ř.s.).

V Brně dne 22.6.2011

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu